

REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE WvGGZ ZEELAND

POSTADRES
Postbus 253
4460 AR Goes

BEZOEKADRES
Oostmolenweg 101
Kloetinge

Telefoon 0113 26 72 36

UITSpraak van klachtencommissie

INZAKE Klaagschrift
ADRESSERING
DATUM 16 maart 2021
ONS KENMERK 21.005/RR/CS

Inleiding

De commissie heeft op 10 maart 2021 een zitting gehouden, waarin werden gehoord:

-
- , patiëntenvertrouwenspersoon, verder PVP;
-

De externe klachtencommissie bestond uit:

- , vertegenwoordiger cliëntenperspectief;
- , psychiater;
- , voorzitter.

Als ambtelijk secretaris fungeerde mevrouw

Het verloop van de procedure

- Klager heeft op 25 februari 2021 bij de klachtencommissie een klaagschrift ingediend betreffende dwangmedicatie, gebaseerd op artikel 8:7 en 8:9 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, verder Wvggz;
- Ook heeft klager een schadevergoedingsverzoek ingediend op grond van artikel 10:11 Wvggz;
- Klager is ontvankelijk in haar klacht, omdat dit klachtrecht is gegeven in artikel 10:3 Wvggz. De mogelijkheid van het verzoek tot schadevergoeding hangt samen met die klacht en ook in dat verzoek is klager ontvankelijk;
- Klager heeft gevraagd –hangende deze procedure- de dwangmedicatie te schorsen. Er is navraag gedaan naar die dwangmedicatie. Omdat is gebleken dat de dwangmedicatie al was beëindigd, was schorsing sowieso niet aan de orde. Dit is aan klager medegedeeld;
- Verweerder is in de gelegenheid gesteld om een verweerschrift in te dienen;
- Het verweerschrift is op 5 maart 2020 ontvangen en op 5 maart verstrekt aan klager;
- De klacht is behandeld op 10 maart 2021, waarbij klager aanwezig was, bijgestaan door de PVP alsmede verweerder, ondersteund
- De commissie heeft de beslissing op schrift gesteld op 16 maart 2021.

*De klachtencommissie
is belast met het
beslissen op klachten
als bedoeld
in art. 10 WvGGZ*

De feiten

- Op 29 november 2020 is klager vrijwillig opgenomen in Emergis;
- De vrijwilligheid verdween en op 1 december 2020 is een crisismaatregel afgegeven;
- Op 2 december 2020 is besloten tot toedienen van medicatie onder dwang;
- Op 4 december 2020 heeft de rechtbank machtiging verleend tot voortzetting van de crisismaatregel, mede inhoudende het verplicht toedienen van medicatie;
- Op 9 december 2020 is klager de medicatie vrijwillig gaan innemen;
- Op 14 december 2020 is klager gestopt met de vrijwillige inname van medicatie;
- Op 23 december 2020 is de beslissing genomen tot dwangmedicatie door de behandelaar. Deze is medegedeeld en er is nog dezelfde dag uitvoering aan gegeven;
- Op 8 januari 2021 heeft de rechtbank een zorgmachtiging verleend, mede inhoudende het verplicht toedienen van medicatie;
- Op 14 januari 2021 is de beslissing genomen tot dwangmedicatie door de behandelaar. Deze is medegedeeld en er is nog dezelfde dag uitvoering aan gegeven;
- Op 18 februari 2021 is klager weer overgegaan tot vrijwillige inname van medicatie.

De standpunten

- 1 Klager heeft er in haar klaagschrift over geklaagd, dat zij onder dwang medicatie krijgt. Zij is van oordeel dat zij geen medicatie nodig heeft. In haar klaagschrift stond ook dat zij geen medicatie wenst in verband met een te volgen studie, maar tijdens de hoorzitting heeft klager daarover gezegd dat dat bij nader inzien onjuist is. Medicatie is geen beletsel voor die studie.
- 2 De PvP heeft ter zitting een notitie overgelegd, welke zij ook deels heeft voorgelezen en mondeling verder heeft toegelicht. In de notitie komt het onderwerp wilsbekwaamheid voor, maar dat is ter zitting door verweerder zodanig verduidelijkt, dat dit geen rol meer speelt in de procedure. Onder verwijzing naar de rapportage heeft de PvP aangevoerd, dat van ernstig gevaar niet uit de rapportage is gebleken en ook overigens niet uit de rapportages van begin februari tot begin maart 2021 blijkt veeleer dat klager vaak aangepast en rustig was. Volgens de PvP is er niet juist geoordeeld over de proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en vrijheid van de interventies. Ook is door verweerder niet voldaan aan de juiste informatieplicht. Op zowel 23 december 2020 als 14 januari 2021 is nog op dezelfde dag dat de beslissing tot dwangmedicatie is genomen en medegedeeld, begonnen met de uitvoering van die dwangmedicatie. Onder verwijzing naar een beschikking van de rechtbank in Breda van 2 juli 2020 (die de PvP aan de commissie heeft toegestuurd) stelt de PvP zich op het standpunt, dat er na het nemen van de beslissing en het mededelen aan de patiënt, minimaal een dag gewacht had moeten worden met de uitvoering daarvan, waardoor het klachtrecht geëffectueerd had kunnen worden.
- 3 Verweerder heeft in het verweerschrift aangevoerd, dat het toepassen van dwangmedicatie steeds nodig was ter voorkoming van gevaar. Anders dan

klager stelt is de medicatie wel nodig. Hij heeft ook aangegeven dat er steeds gezocht is naar de ideale dosis.

Ter zitting heeft verweerder aangegeven dat er landelijk verschillende standpunten zijn over het moment van starten met het toepassen van

dwangmedicatie na het nemen van de beslissing tot dwangmedicatie en het mededelen van die beslissing. Omdat de wet geen termijnen noemt is bij Emergis besloten om geen termijnen te hanteren.

En bovendien was de situatie hier steeds zo dringend dat er bij een schorsingsverzoek ook dringend zou zijn geadviseerd om dat niet te honoreren.

De beoordeling

- 1 De rechtbank heeft in de beschikkingen over de voortzetting van de crisismaatregel als wel in die van de zorgmachtiging aangegeven, dat de situatie zodanig gevaarlijk was, dat dwangmedicatie in beginsel werd toegestaan. De stelling van klager dat zij geen medicatie nodig heeft is daarmee weerlegd.

Letterlijk staat in de beschikking voortzetting van de crisismaatregel:
...sprake van onmiddellijk dreigend ernstig nadeel, gelegen in ernstig psychische schade, ernstige materiële schade, maatschappelijke teloorgang en de situatie dat de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is. Betrokkene is erg verward en chaotisch in haar denken. Ze geeft aan stemmen te horen en maakt een angstige indruk. Op de afdeling vertoont ze ongeremd gedrag en kan ze erg agressief reageren. Tevens weigert ze medicatie en wordt ze steeds meer verward en chaotisch. Het ernstig vermoeden bestaat dat dit onmiddellijk dreigend nadeel wordt veroorzaakt door gedrag dat voortvloeit uit de hierboven genoemde psychische stoornis.

In de beschikking over de zorgmachtiging is opgenomen:

...betrokkene lijdt aan een psychische stoornis...

en

Deze stoornis leidt tot ernstig nadeel, gelegen in ernstig lichamenlijk letsel, ernstige psychische schade, ernstige materiële schade, maatschappelijke teloorgang en de situatie dat de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

Maar bij het daadwerkelijk starten van die in beginsel toegestane dwangmedicatie moet toch expliciet gekeken worden of de dwangmedicatie voldoet aan de normen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

- 2 Over het toepassen van de dwangmedicatie op 23 december 2020 heeft verweerder aangevoerd, dat in de periode daaraan voorafgaand het psychiatrisch toestandbeeld verslechterde, dat er een toename was van desoriëntatie en psychotische belevingen, dat zij waanbelevingen krijgt over medepatiënten die sex met haar willen en dat zij daarom met hen de kamer in loopt. Er wordt ook ruzie gemaakt en zij wordt geagiteerder. De controle over handelen en denken heeft zij verloren. De PvP heeft daar tegenin gebracht, dat uit de rapportage van begin februari tot begin maart 2021 blijkt dat klager rustig was. Maar dit betreft rapportage uit een latere

periode, dus deze is niet relevant voor de beoordeling van de genomen beslissing.

Uit deze opsomming van verweerder is duidelijk, dat het toepassen van dwangmedicatie de geëigende maatregel was.

- 3 Voor de toepassing van de dwangmedicatie op 14 januari 2021 is in de beslissing van de behandelaar opgenomen, dat klager eerder verplichte medicatie had toegediend gekregen, waardoor haar toestand verbeterde.

Maar toen het depot uitgewerkt raakte ging de psychische toestand achteruit. Dat uitte zich in verwarring, niet normale aansturing van gedrag, denken en handelen. Klager was boos en geprikkeld. Dat leidde weer tot ernstig nadeel bestaande uit emotioneel lijden, ruzie met patiënten, behandelaren en verpleging.

Naar het oordeel van de commissie was er gelet op de beschrijving van de behandelaar wél sprake van een gevaarlijke situatie, mede gelet op wat er zich kort tevoren (de situatie voorafgaand aan de beslissing tot dwangmedicatie op 23 december 2020) had voorgedaan.

De stelling van de PvP dat uit de rapportage naar voren komt dat klager rustig was, is gebaseerd op rapportage van na de beslissing tot dwangmedicatie en daarom niet relevant.

- 4 In het klaagschrift heeft klager haar klacht over de dwangmedicatie beperkt tot het bezwaar dat zij de medicatie niet nodig heeft. Ter zitting is er een nieuwe klacht aan toegevoegd, namelijk dat er niet is voldaan aan de informeringsverplichtingen conform artikel 8:9 lid 3 Wvvgz.

Dit is een nieuwe klacht. Verweerder noch de klachtencommissie was hierop voorbereid. Omdat de rechtspraak ruimhartig is richting klagers voor wat betreft dergelijke procedurele complicaties, zal de klachtencommissie dat ook zijn. Wat niet weg neemt, dat het aanbeveling verdient om bijtijds aan te geven welke twistpunten op de zitting zullen worden besproken.

- 5 In genoemd artikel van de Wvvgz staat dat een afschrift van de beslissing aan de betrokkene moet worden gegeven en dat deze er op moet worden gewezen dat erover geklaagd kan worden en dat advies en bijstand van een PvP kan worden gevraagd. Termijnen worden niet gegeven. De door de PvP overgelegde uitspraak van de rechtbank betreft een iets andere kwestie dan de onderhavige. In het door de rechtbank besproken geval was een afschrift van de beslissing pas enkele dagen na het nemen van die beslissing aan betrokkene overhandigd. Daarover heeft de rechtbank overwogen, dat dat maximaal 1 dag mag zijn. Daarbij heeft de rechtbank verder overwogen, dat lichamelijke integriteit een groot goed is en dat er gewaakt moet worden tegen ongerechtvaardigde inbreuk daarop. En daarom is klachtrecht belangrijk. Dat klachtrecht is inhoudsloos als er geen advies kan worden ingewonnen en verzet georganiseerd kan worden.

- 6 In deze zaak is de beslissing meteen medegedeeld aan klager. Dus binnen die ene dag die de rechtbank heeft genoemd.
De vervolgvraag is, of er nog een dag gewacht moet worden met de

dwangmedicatie om optimaal gebruik te kunnen maken van het klachtrecht.

De commissie stelt vast, dat de wet dat voorschrift niet kent. Als de wetgever dit had gewild, had het eenvoudig in de wet kunnen worden opgenomen. Nu dat niet is gebeurd, is er weinig ruimte om dat er alsnog in te willen lezen. Te meer omdat deze wet de bescherming van de patiënt ongeveer als uitgangspunt heeft genomen.

Een extra argument voor deze redenering is ook, dat dezelfde regeling van artikel 8:9 lid 3 Wvvgz moet worden gebruikt voor het toepassen van noodmedicatie, in het geval dat de beschikking van de rechtbank de dwangmedicatie in beginsel toestaat. Bij noodmedicatie kan absoluut niet

een extra dag worden gewacht met de uitvoering van de maatregel.

Dit maakt dat die klacht ongegrond is.

- 7 Het verzoek tot schadevergoeding wordt ook afgewezen, omdat de klachten ongegrond zijn verklaard.

De Beslissing

De commissie verklaart de klachten ongegrond en wijst het verzoek tot schadevergoeding af.

Aldus besloten en op schrift gezet op 16 maart 2021

Namens de klachtencommissie,

Betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande kunnen binnen 6 weken na de dag waarop deze beslissing van de klachtencommissie is medegedeeld beroep aantekenen door een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant ter verkrijging van een beslissing over de klacht.

(Dit is conform artikel 10:7 van Wvvgz.)